

עין משפט מסכת שבת

דף ב.

עין משפט א.

או"ח סימן שמוז עיף א

- א. מן התורה אינו חייב אלא כשעוקר חפץ מרשות היחיד ומניחו ברשות הרבים או להיפך^א, אבל פשט ידו לפניו והחפץ בידו ונטלו חבירו העומד בפנים, או שפשט ידו לחוץ וחפץ בידו ונטלו חבירו מידו, שזה עקר והשני הניח שניהם פטורים אבל אסור לעשות כך מדרבנן^ב.
- א. ב. אם פשט ידו לפניו והחפץ בידו והניחו לתוך יד חבירו^ג העומד בפנים, או שפשט ידו לפניו ונטל חפץ מתוך יד חבירו העומד בפנים והוציאו לחוץ^ד, שנמצא שהעומד בחוץ לבדו עשה עקירה והנחה, הוא חייב וחבירו פטור אבל אסור^ה.
- ואפי' אם העומד בחוץ אינו יהודי אסור משום שהוא כנותנו על מנת להוציא.

א. משנה בריש שבת וגמ' שם, שעקירה והנחה נקראת מלאכה שלמה, אבל חצי מלאכה או מלאכה שלמה ע"י שנים שזה עוקר וזה מניח פטורים שדרשו "בעשותה" העושה את כולה חייב ולא העושה מקצתה.

ומדרבנן אסור שמא יבא כל אחד לעשות מלאכה שלמה, מ"ב אות א'. ועקירה והנחה לאו דוקא מעל גבי קרקע אלא ה"ה מכיסו שבגדיו בטלים לגבי גופו והנחת הגוף כהנחת החפץ, מ"ב אות ב'.

ב. ה"ה אדם אחד שעשה עקירה או הנחה אסור מדרבנן והגם שחצי שיעור אסור מן התורה כאן שזו עדיין לא מלאכה אין בזה דין חצי שיעור.

ג. ואף דבעינן מקום ד' על ד', ידו של אדם חשובה כארבעה טפחים, גמ'.

ד. ואפי' לא הניחו לארץ, הואיל והוא בידו הרי הוא כמונח בארץ.

ה. לא משום איסור שבת אלא משום שמכשיל את חבירו וגורם לו להוציא חפץ או להכניסו, ויש בזה איסור תורה משום "לפני עיור". אבל אם היה מונח בצורה שהיה יכול ליטלו גם בלי שהיה בידו אין לפני עור, אבל אסור מדרבנן ואפי' לומר לאדם שעוסק במלאכת איסור תצליח במלאכתך אסור. ועיין מ"ב אות ז'.

א. ג. ה"ה להוציא חפץ בידו לחוץ והניחו ביד חבירו ^ו העומד בחוץ, או שנטל מיד חבירו ^ז העומד בחוץ והכניס בפנים העומד בפנים חייב, שהוא עקר והניח, והעומד בחוץ פטור אבל אסור.

ו. וְהוּא שֵׁיִד חִבְרֵוֹ בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה טַפְחִים בְּתוֹךְ אוֹיֵר ר"ה, אבל למעלה מזה הוּי מְקוֹם פְּטוֹר וּמוֹתֵר כְּמוֹ בְּסִי' שְׁמ"ו סְעִיף א'. כ"כ ה"מ"א בְּשֵׁם ה"מ"מ.

הזורק ונעקר חבירו ממקומו ורץ וקיבלו שניהם פטורים, הראשון, משום שלא עשה הנחה מכווחו שהשני חטפו באמצע הליכתו של החפץ. והשני פטור משום שלא עשה עקירה רק הנחה.

ואם רץ הזורק בעצמו וקיבלו הרי זה ספק אם חייב אפי' שעשה ההנחה בעצמו דאפשר שאין הנחה גמורה אלא עד שינוח במקום שהיה אמור לנוח בשעת העקירה.

הזורק מרשות הרבים לר"ה ורשות היחיד באמצע, או מרשות היחיד לרשות הרבים באמצע, פטור. ואם הלך החפץ שתי אמות בר"ה זה ושתי אמות בר"ה שמעבר השני, חייב שהרשויות מצטרפות.

וְהַמּוֹשִׁיט מֵרֵה"י לְרֵה"י דֶּרֶךְ רִשּׁוֹת הַרְבִּים כְּשֶׁשְׁנֵי רֵה"י עוֹמְדִים בְּצַד אֶחָד לְאוֹרֵךְ ר"ה, ור"ה מְפַסִּיק בְּנִיהֶם אֲפִי' לְמַעַל מֵעֶשְׂרֵה טַפְחִים שֶׁהוּא מְקוֹם פְּטוֹר חַיִּיב. אֲבָל בְּעוֹמְדִים רֵה"י בְּשְׁנֵי צְדֵי ר"ה שְׁעוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה פְּטוֹר וְאֲפִי' לְמַטָּה מֵעֶשְׂרֵה. מ"ב אוֹת ח' מִגַּמ' וּמ"א ס"ק ה'.

וְפֶשֶׁט יָדוֹ לְפָנִים וְנִטְלָ מִים מֵעַל גּוֹמָא וְהוֹצִיאוֹ לְחוּץ חַיִּיב שֶׁהַמִּים כְּגוֹף אֶחָד הֵן וּמוֹנְחִים עַל הָאָרֶץ וְכִשְׁלוֹקָח מֵהֵן קִצַּת כְּעוֹקֵר מִן הַקֶּרֶקַע. אֲבָל נִטְלָ פִירוֹת אוֹ שֶׁמֶן מֵעַל הַמִּים פְּטוֹר דְּמָה שְׁמוֹנְחִים עַל הַמִּים לֹא הוּי הַנְּחָה, שֶׁם.

ז. וְאֲפִי' אִם הָעוֹמֵד בְּפָנִים הִיָּה א"י, הָעוֹמֵד בְּחוּץ יִשְׁנֵוֹ אִיסוֹר עֲלָיו שִׁיאֲמָרוּ שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ ע"מ לְהַכְנִיס, מ"ב אוֹת ט'.

וְאִם הַחֶפֶץ שֶׁל א"י לְדַעַת הַתּוֹס' מוֹתֵר וְלְדַעַת הָרֵא"ש אִיסוֹר, כֵּה"ח אוֹת י'.